

ընտանիքի ղեկավարները: Թեոֆիլ (չուրջ 1171-3) Վասն Ս. Տեղեաց գործին մէջ գետնադամբանը նկարագրելէ վերջ, կը շարունակէ. «Սոյն վերին եկեղեցին կ'ըլլինք այնքան աստիճաններով որքանով որ կ'իջնենք գետնադամբան: Այս նոյն եկեղեցին իր աշխատանքներով մեծապէս ամրացուած է պատուարներով անհաւաններու որոգայթներուն դէմ: Անոր շուրջ կը գտնուին շատ մը ջրամբարներ. այս գետնադամբանէն ելլելով ձախին վրայ կը հանդիպինք պղտիկ մատրան մը որ գետեղուած է նոյն աստիճաններուն վրայ: Նոյն եկեղեցւոյ մէջ Ասորիներն ալ ունին իրենց խորանը»:

Այս երկու հարեանցի նկարագրութիւններէն կ'երևի թէ վանքը ձորին ճիւղ մէջն էր, թէ կարելի էր գետնադամբանին մէջէն վանք բարձրանալ և այժմու սանդուխէն տարրեր սանդուխով մը որ նոյն բարձրութիւնը ունէր, և թէ՛ այս եկեղեցին ինչպէս նաև վանքին շէնքերը չընկալատուած էին զօրաւոր կերպով ամրացուած արտաքին պարիսպով մը. կարելի է ապահովաբար ենթադրել թէ վանքը կը բովանդակէր հետեւեալ բաժանումները. — եկեղեցին, արտաքին դաւիթը և արտաքին չընկալատու վերջինս հաւանաբար իր մէջ կը պարունակէր աղքատանոցը զոր վանքը կը պահէր հիւանդներուն, աղքատներուն և ուխտաւորներուն համար: Մինչ յատկէ թէ վանքին զանազան մասերը բոլորն ալ գետնադամբանին արեւմտեան կողմը կը գտնուէին, անոնց իրական կարգաւորութիւնը վանքին եկեղեցիին, այսինքն կամ այժմու և կամ ենթադրեալ վերի եկեղեցիին համաձայն պէտք է եղած ըլլար: Ինչպէս պիտի տեսնուի, նոր գիտերը քիչ մը լոյս կը սփռեն անոնց յատկագրին վրայ:

Վանքին շէնքերը կործանեցան Մահմեդական վերագրաւումէն (1187) վերջ: Երբ Սալահէտին գրաւեց քաղաքը, վանքին Միաբանութիւնը երուսաղէմէն փախաւ, և ուրիշ եկեղեցական կազմակերպութեանց նման հաստատուեցաւ ծովեկերեայ քաղաքներէն մէկուն մէջ, հաւանաբար Սփայի մէջ, անոր վերագրաւումէն (1191) վերջ: Բեթանիոյ Ս. Ղազարու մայրապետներուն մօտիկ վանքին նման, երուսաղէմի լքուած այս վանքն ալ անմիջապէս կործանուեցաւ Սալահէտինի կողմէ, քաղաքին պարիսպներուն նորոգման համար նիւթեղէն հայթայթելու նպատակաւ, որովհե-

Ս. ՅԱՆՈՐԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Նորին Վսեմ. Մուսա Նասրի Յարգանմուն Արամիին Գործոց Նախարար նշանակուելու ատիւ, հետեւեալ հեռագիրը յղուեցաւ Սուրբ Արքայոյ Գործոց Ընդհ. Վարչ. Գերշ. Տ. Սուրբ Արքեպիսկոպոսի կողմէ, 23 - 9 - 1959 ին:

«Ձեր Վսեմութեան Յարգանմուն Հաւանական Թագաւորութեան Արամիին Գործոց Նախարար նշանակուելուն ատիւ, հանգէլ ընդունի մեր ջերմագին շնորհակալութիւններ եւ յաւազոյն մաղրանքներ յաջողութեան՝ Ձեր բարձր պաշտօնի կատարողութեան մէջ»:

Ընդհանուր Ապահովութեան Պետ. Պահնար Թագապարայի աստիճանի բարձրացման ատիւ, Գերշ. Տ. Սուրբ Արքեպ. հետեւեալ հեռագիրը յղեց 23 - 9 - 1959 ին:

«Ձեր աստիճանի բարձրացման բարեպատիկ ատիւ, հանգէլ ընդունի մեր ջերմագին շնորհակալութիւններ եւ յաւազոյն մաղրանքներ յաջողութեան՝ Ձեր բարձր պաշտօնի կատարման մէջ»:

Յարգանմուն Խորհրդարանի Նախագահ Տօր. Մուսաճա Խալիճայի նոյն պաշտօնի մէջ վերբնութեան ատիւ, հետեւեալ հեռագիրը յղուեցաւ Գերշ. Տ. Սուրբ Արքեպիսկոպոսի կողմէ, 8 - 10 - 1959 ին:

«Խորհրդարանի իրեն Նախագահ Ձեր վերբնութեան ատիւ, մեր եւ Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան կողմէ կը ներկայացնենք մեր անկեղծ շնորհակալութիւններ եւ յաւազոյն մաղրանքներ յաջողութեան՝ Ձեր պատասխանատու պաշտօնի մէջ, որուն նպատակն է ծառայել երկրին, ընդ նովանելու Նորին Վեհափառութիւն Մեծն Հիստէյն Թագաւորի»:

Ներկէն ալ ստացուեցան փոխադարձ շնորհակալութեան պաշտօնագրեր:

տե ինչակիրները նոր յարձակումի մը կը պատրաստուէին: Միայն ընդերկրեայ եկեղեցին, որ կը բաղկանար գետնադամբանէն և նախագաւիթէն, իր տեղը մնաց: Սրան իրան Տոմինիկեան Պարքարտ, որ երուսաղէմ այցելեց շուրջ զար մը վերջ, դայն գտած էր գրեթէ ճիշդ այսօրուան վիճակին մէջ:

(Շարունակելի)

Թրգմ. Լ. Ա. Ա.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

● Կիր. 6 Սեպտ. — Ը. օր Վերափոխման: Ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի մեր վերնատան երաշխաւոր Ս. Աստուածածին մատրան մէջ. Պատարագիչն էր Տաճարին Տեսուչը՝ Հոգչ. Տ. Լեւոն Արզ. Արէշեան: Քարոզեց Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս.: մեկնարանելով Ս. Մարիամ Եղիպտացիի դարձին հետ կապուած աւանդութիւնը՝ որուն յիշատակին կառուցուած է երաշխաւոր Ս. Աստուածածնայ վերոյիշեալ Ս. Սեղանը: Սրբազանին քարոզը և Ս. Պատարագի արարողութիւնն մաս մը, մէկ ժամ տեւողութեամբ, ձայնասփռուեցաւ Յորդանանի Ռատիօկայանէն:

● Գշ. 8 Սեպտ. — Ս. Յովակիմայ եւ Աննայի տօնին առթիւ, ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Գեթսեմանի Ս. Աստուածածնայ Տաճարին մէջ, Հայր Յովսէփի գերեզմանին վրայ: Պատարագիչն էր Տաճարին Տեսուչը՝ Հոգչ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրաման:

● Կիր. 13 Սեպտ. — Գիւլ Պօսոյ Ս. Աստուածածին: Առաւօտուն, Գերշ. Տ. Նորայր Եպս. զխաւորութեամբ, Միարան Հայրեր թափօրով իջան Գեթսեմանի ձորը, ուր մատուցուեցաւ Ս. Պատարագ՝ Ս. Աստուածածնայ Տաճարին մէջ, Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Ներսէս Վրդ.: Քարոզեց Գերշ. Հանդիսապետ Սրբազանը. «Ինչ որ կ'ուզես որ ուրիշներ քեզի ընեն՝ դու ալ անոնց այնպէս ըրէ՝ Աւետարանական սովորչէն պատգամին վրայ ծանախուի, ու յայտնելով թէ մարդկութիւնը շատ աւելի խաղաղ ու երջանիկ պիտի ըլլար եթէ կարենար աս աւածային այս պատգամը իրագործել: Ըսաւ թէ մեր համայնքային կեանքն ալ մեծագէտ պիտի բարձրէր եթէ կարենայինք մեր ընտանիքի անդամներուն նման մեր բոլոր ցեղակիցներուն ալ ընել միայն այն՝ ինչ որ ուրիշներ պիտի ուզէինք որ ընէին մեզի:

● Կիր. 20 Սեպտ. — Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ մէջ մատուցուած Ս. Պատարագի ընթացքին Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս. քարոզեց, բնաբան ունենալով «Զի որ ըստ Աստուծոյն տրամութիւն է, ապաշխարութիւն ի փրկութիւն առանց զղջանալոյ գործէ. իսկ աշխարհի տրամութիւն մահ գործէ» (Բ. Կորնթ. Ի., 10): Բացատրելով իմաստը «Ըստ Աստուծոյ» և «Ըստ աշխարհի» տրամութիւններուն, ու յայտնելով թէ Հ'արժեք երկարօրէն տրամիլ նիւթին և այս աշխարհի հետ կապուած մեր կորուստներուն համար, որոնք կրնան մեր մահուան կամ ֆիզիքական խանգարման պատճառ դառնալ: «Ըստ Աստուծոյ տրամութիւնը ապաշխարանքի և փրկութեան կ'առաջնորդէ:

● Գշ. 21 Սեպտ. — Իմունդ Ս. Աստուածածին: Երէկ՝ նախատօնակը պաշտուած էր Մայր Տաճարին մէջ: Այս առաւօտ, Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս. ի

զխաւորութեամբ, Միարան Հայրեր իջան Գեթսեմանի ձորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Ս. Աստուածածնայ Տաճար՝ ուր Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ հանդիսաւորապէս պատարագեց և աւուր պատշաճի քարոզ մը խօսեցաւ Գերշ. Հանդիսապետ Սրբազանը:

● Եր. 26 Սեպտ. — Խաչվերացի մեծահանգէս նախատօնակը պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ: Հանդիսապետն էր Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., որ, նախատօնակէն ետք, Ս. Խաչվերացի մատուցը Ս. Գլխադիր մատուռէն հանդիսաւորապէս փոխադրեց Աւագ Սեղան: Արարողութեանց աւարտին, Միարանութիւնը շարականի երգեցողութեամբ բարձրացաւ Պատրիարքարան:

— Գիշերա-կիւրին. Գերշ. Սուրէն Սրբազանը նախագահեց նաև Մայր Տաճարին մէջ կատարուած «Եկեցե՛ք» և Հոգման կարգերուն:

● Կիր. 27 Սեպտ. — ՏՕՆ ՎԵՐԱՅՄԱՆ ՍՐԲՈՑ ԽԱՉԻՆ: Օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագ՝ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուց և օրուան տօնին շուրջ քարոզեց Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. Քէմհանան: Քարոզէն ետք, ըստ սովորութեան, կատարուեցաւ հանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն՝ Ս. Աթոռոյս և ազգիս բարերարներ կարագետ և Գրիգոր Մեղրոնեան եղբայր հոգիներուն համար, նախագահութեամբ Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս. իսկ Ս. Պատարագէն ետք, Միարանութիւն և Ժողովուրդը շարականի երգեցողութեամբ բարձրացան Պատրիարքարան, ուր Գերշ. Պատարագիչ Ս. Հայրը իր օրհնութիւնը տալէ ետք օրհնուած նշխարներ բաժնեց բոլորին:

— Կէսօրէ վերջ, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Խաչվերացի մեծահանգէս «Աղեղատան» նախագահութեամբ Գերշ. Տ. Սուրէն Սրբազանի: Ներկայ էր Ժողովուրդի հոծ բազմութիւն:

● Բշ. 28 Սեպտ. — Յիւսէպ Սեւեդոյ: Ի Ս. Գլխադիր մատուցուած Ս. Պատարագէն ետք կատարուեցաւ հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն, նախ Տաճարին դաւթը՝ անդ թաղուած Պատրիարքներու համար և ապա հին կրատան ու Զամ-թաղի առթիւ գերեզմանավայրերուն մէջ:

● Եր. 3 Հոկտ. — Է. օր Սաշի: Ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Նշան վերնամատրան մէջ:

● Կիր. 4 Հոկտ. — Բարեկ. Վարդապ Ս. Սաշի պանդ: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Քարոզեց Գերշ. Տ. Նորայր Եպս., անդրադառնալով անցնող եթէնեակին կատարուած Սաշի և Եկեղեցւոյ տօններուն: Ծանրացաւ «Աստուած սէր է» խօսքին վրայ ու յայտնեց թէ այդ սէրը գերազանցօրէն երևան եկաւ խաչին վրայ:

● Ուր. 9 Հոկտ. — Վաղուան տօնին նախատօնակը պաշտուեցաւ քաղաքի Ղպտոց Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս. Գալուստեան:

● Եր. 10 Հոկտ. — Ս. Գեորգ զօրավարին: Ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ղպտոց Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ: Պատարա-

գեց Նոզը. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան: Քարո-
գեց Նոզը. Տ. Կորիւն Վրդ. Մանուկեան, ցոյց
տալով այն կերպերը՝ որոնցմով մարդ կրնայ յաղ-
թել Սատանային, աշխարհի և իր ցանկութիւն-
ներուն ու կիրքերուն, ու ծանրանալով «Երանի
է ձեզ յորմամ հալածեցեան ձեզ . . .» խօսքին
վրայ: Գոյց տուաւ օրուան Սուրբը իբրև տիպար
մը «աշխարհին յաղթածներէն» Ս. Պատարագէն
եւ տը Միաբանութիւնը պատուաւորութեամբ Ղրդ-
տոց վանքի Նոզը. Տեաչէն: Երթ ու դարձի թա-
փօրներուն նախագահեց Գերշ. Տ. Շնորհ Եպս.:
— Կէսօրէ վերջ, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի
գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «շրաշա-
փառ» մուտք գործեց Ս. Գարութեան Տաճար,
ուր պաշտօնեցան երեկոյեան ժամերգութիւնն ու
վարագայ թաշի նախատեսակը՝ մեր վերնամաս-
րան մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբ-
բանեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր թափօր
Տաճարէն ներս: Հանդիսաւորեան էր Գերշ. Տ.
Շնորհ Եպս.:

● Կիր. 11 Հոկտ. — Տօն Վարդապ Ս. Խաչին:
Գիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները
պաշտօնեցան Ս. Գարութեան Տաճարի մեր վեր-
նամասրան մէջ: Ապա Գերշ. Տ. Նորայր Եպս.
Պողարեան մատոյց օրուան հանդիսաւոր Ս. Պա-
տարագը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ և քա-
րոզեց՝ բնարան ունենալով «Փայտ կենաց, որ
փոխանակ մահացու պտղոյն զՔրիստոս պտղա-
բերեցեր»:

● Եր. 17 Հոկտ. — Ս. 72 աւսկիւնտն Բրիսնոսի:
Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի
ներքին զաւթի՝ Ս. Գէորգայ սեղանին վրայ:
● Կիր. 18 Հոկտ. — Ս. Պատարագը մատուց-
ուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ, ուր քարոզեց Նոզը.
Տ. Թորգոմ Վրդ., բնարան ունենալով Քրիստոսի
երիքօվի կոյրին ուղղած հարցումը. «Ի՞նչ կ'ու-
ղես»: Ըսաւ թէ այս հարցումը կ'ուղղուի ամէն
օր մեզմէ իւրաքանչիւրին և ցոյց տուաւ թէ
ինչ պէտք է ըլլալ մեր պատասխանը անոր:

● Ուր. 23 Հոկտ. — Թարգմանչաց մեծահա-
ղէս նախատեսակը պաշտօնեցաւ ի Ս. Գալար:
Հանդիսաւորեան էր Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս.:

● Եր. 24 Հոկտ. — Ս. Թարգմանչաց վարդապե-
տն Սեբեդ (Տօն ազգային եւ եկեղեցական): Օրուան
հանդիսաւոր Ս. Պատարագը՝ Մայր Տաճարի Աւագ
Սեղանին վրայ մատոյց, ըստ բնկաւեալ սովորու-
թեան, Ս. Աթոռոյս Կիւլպէնկեան Մատենադա-
րանի Տեսուչը՝ Նոզը. Տ. Դաւիթ Արք. քարոզեց
Գերշ. Տ. Շնորհ Եպս., որ համառօտաւ անդրա-
դառնալէ ետք օրուան տօնելի սուրբերուն կեան-
քին ու անոնց կատարած շքեղ իրագործումնե-
րուն շուրջ, խօսեցաւ Միացեալ Ազգաց Կազմա-
կերպութեան ունեցած մարդկօգուտ գործունէու-
թեան մասին: Քարոզէն ետք, Գերշ. Տ. Սուրէն
Արքեպս. ի նախագահութեամբ, կատարուեցաւ
Դոճաբանական Մաղթանք՝ յիշեալ Կազմակեր-
պութեան հիմնադրութեան 14րդ տարեդարձին
առթիւ: Իսկ Ս. Պատարագէն ետք, ըստ սովոր-
ութեան, կատարուեցաւ հոգեհանգստեան հան-

դիսաւոր պաշտօն՝ Ս. Աթոռոյս մեծանուն բարե-
բար Գալուստ Կիւլպէնկեանի և իր գերդաստանի
նշխեցեալներու հոգիներուն համար:

● Կիր. 25 Հոկտ. — Ս. Պատարագը մատուց-
ուեցաւ ի Ս. Գարութեան, մեր վերնամասրան
մէջ, ուր քարոզեց Նոզը. Տ. Մաշտոց Վրդ. Բա-
րիլուսեան՝ «Ես եմ հացն կենաց» բնարանով, և
ցոյց տուաւ թէ ինչպէս որ աշխարհիկ իշխանու-
թիւնները բոլորանուէր հպատակութիւն կը սպա-
սեն իրենց հպատակներէն, այնպէս ալ Քրիստոս
կ'ուղէ որ իրեն կրօնքին հետևորդներ լրիւ կեր-
պով գործադրեն իր պատուիրանները:

● Եր. 31 Հոկտ. — Ս. Նորից Աւետարանչաց առ-
նին առթիւ, ըստ սովորութեան Ս. Պատարագը
մատուցուեցաւ Ս. Գարութեան Տաճարի զաւթին
վրայ բացուող Ս. Յովհ. Աւետարանչի հայապատ-
կան մատուան մէջ:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Ք

● Բշ. 24 Օգոստ. — Կ. ա. ժամը 11ին, քաղա-
քիս Անգլիական Հիւպատոս Պր. Եանկ այցելեց
Պատրիարքարան և ընդունուեցաւ Գերշ. Տ. Տ.
Սուրէն և Շնորհ Սրբազաններու կողմէ:

● Եր. 29 Օգոստ. — Կ. ա. ժամը 8.30ին, Գերշ.
Տ. Սուրէն Արքեպս. և Նոզը. Տ. Վազգէն Վրդ.
Կառավարչատուն երթալով ողջնեթ մաղթեցին
քաղաքիս վսեմ, Կառավարչին՝ Եւրոպա և Ամե-
րիկա օդափոխութեամբ իր մեկնումին առթիւ:

● Գշ. 1 Սեպտ. — Քաղաքիս վսեմ, Քաղա-
քապետ Ռաուհի էլ-Խաթիւյ, իր հետ ունենալով
Քաղաքապետարանի Կազմին ընտրութեան որպէս
թեկնածու մասնակցող ազգայինները, տեսակ-
ցութիւն մը ունեցաւ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի
հետ ի Պատրիարքարան:

● Եշ. 3 Սեպտ. — Կ. ա. ժամը 10ին, քաղա-
քիս Անգլիական Եկեղեցւոյ պետ Գերշ. Տ. Մաք-
իմէս Արքեպս., ընկերակցութեամբ Հայր Էվը-
րիի, Անգլիայէն իր վերադարձին առթիւ այցի
եկաւ Պատրիարքարան:

● Եր. 5 Սեպտ. — Կ. ա. ժամը 10ին, Գերշ.
Տ. Շնորհ Եպս. և Նոզը. Տ. Կորիւն Վրդ. փոխ
այցելութեան զացին Ղպտոց Նորընտիր Եպս. ին:

● Եր. 12 Սեպտ. — Կ. ա. ժամը 10ին, Գերշ.
Տ. Սուրէն Արքեպս. ընկերակցութեամբ Նոզը.
Տ. Տ. Հայկասեր, Կորիւն և Կիրեղ վարդապետ-
ներու, Նոզը. Տ. Դաւիթ Արք. ի և Տիար Կարպիս
Հինգլեանի, շնորհաւորութեան ցնաց քաղաքիս
նոր վերընտրուած Քաղաքապետ վսեմ, Ռաուհի
էլ-Խաթիւյի ի Քաղաքապետարան:

● Դշ. 16 Սեպտ. — Կ. վ. ժամը 5ին, Քաղա-
քապետարանի Կազմի հրահրին ընդառաջելով,
Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., Նոզը. Տ. Դաւիթ Ա-
րքեպս. և Տիար Կ. Հինգլեան ներկայ գտնուեցան
Ամպասատոր պանդոկի մէջ, Լուսեռական Հա-
մայնքի պետ Տքթ. Յրանքիլին ի պատիւ սարք-
ուած ճաշկերոյթին:

● ԵՂ. 17 Սեպտ. — Կ. ա. ժամը 10.45ին, յառաջագնաց Գառնի քաղաքում, Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս., հետևում ունենալով Շոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. և Տիար Նուսրիս Սրբենյանը, այցելեց Առողջապահական նախարար Ն. Վ. Տքթ. ձեռքի թիվին՝ Առողջապահական գրասենյակին մէջ:

● Եր. 19 Սեպտ. — Քաղաքի Լուսերական եկեղեցւոյ ներկայացուցիչներուն և Օկոստա Վրթթորի հիւանդանոցի տնօրէնութեան հրահանգներով, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., Շոգշ. Տ. Դաւիթ Արք. և Տիար Կարպիս Հինգիսան ներկայ եղան Տքթ. և ՏԳ. Ֆրանսիսի ի պատիւ տրուած ընդունելութեան՝ հիւանդանոցի սրահին մէջ:

● Կիր. 20 Սեպտ. — Ս. Երկրի Լուսերականներու Հնարարական Հաստատութեան հրահանգներով, պատմական սրբափայտերու մասին տրուած քանախօսական երեկոյթին ներկայ եղան Շոգշ. Տ. Անուշաւան Վրդ. Զղջանեան:

● ԵՂ. 24 Սեպտ. — Կ. ա. ժամը 11.30ին, Առողջապահական նախարար Ն. Վ. Տքթ. ձեռքի թիվին իր առաջին պաշտօնական այցելութիւնը տուաւ Գառնի քաղաքում և ընդունուեց Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի կողմէ՝ Գառնի քաղաքի մեծ դահլիճին մէջ, ուր ներկայ էին Միաբանութեան Գերշ. և Շոգշ. Հայրերը, ինչպէս նաև խումբ մը Երուսաղէմի ազգայիններէն: Կէս ժամ տևող սիրալիր խօսակցութենէ և հիւրասիրութենէ ետք, Վսեմ. նախարարը մեկնեցաւ գոհունակ արտօմ:

● Եր. 26 Սեպտ. — Կ. ա. ժամը 11ին, քաղաքի Լիբանանեան Նոր ընդհ. Հիւպատոսը իր առաջին պաշտօնական այցելութիւնը տուաւ Գառնի քաղաքում և ընդունուեցաւ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի կողմէ:

● ԵՂ. 1 Հոկտ. — Առաւօտեան ժամը 7.30ին, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., ի գլուխ Միաբանութեան, բացումը կատարեց Ս. Թարգմանչաց երկ. Վարժարանի 1959-60 դպրոցական տարեշրջանին:

— Կ. ա. ժամը 10ին, ի գլխաց Գառնի քաղաքի Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս., հետևում ունենալով Շոգշ. Տ. Վազգէն Վրդ. և ներկայ գտնուեցաւ Ամմանի մէջ, Ն. Վ. Հիւսէյն Թագաւորի նախագահութեամբ կատարուած Ազգային Խորհրդարանի բացման նիստին:

● Եր. 3 Հոկտ. — Կէսօրին, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., հետևում ունենալով Շոգշ. Տ. Վազգէն Վրդ. և Տիար Կ. Հինգիսանը, բարեկալութեան գնաց քաղաքի Վսեմ. կառավարիչ Հասան Քէթիպի, արձակուրդէն իր վերադարձին առթիւ:

● Կիր. 4 Հոկտ. — Կէսօրէ վերջ, ձորճ կապեմեան և Ընկ. օգնականներ և ծովային սպասարկութեան տնօրէնութեան հրահանգներով ընդ առաջելով, Շոգշ. Տ. Ս. Թարգման և Կիրքի վարդապետներ և Տ. Դաւիթ Արք. ներկայ գտնուեցան ի պատիւ խումբ մը Ամերիկացի զբոսաշրջ-

չիկներու, Ամպասատոր պանդոկի մէջ տրուած ընդունելութեան:

● ԲՂ. 5 Հոկտ. — Առաւօտեան ժամը 7.30ին, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., ի գլուխ Միաբանութեան, բացումը կատարեց Ժող. Վարժարանի և Ընծայարանի 1959-60 դպրոցական տարեշրջանին:

— Կէսօրէ վերջ, Տէր և ՏԳ. Անուար Նուսէյպիի հրահանգներով, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., Շոգշ. Տ. Վազգէն Վրդ. և Տիար Կարպիս Հինգիսան ներկայ եղան ընդունելութեան մը՝ տրուած ի պատիւ Շէլլ Ընկերութեան Սիւրիոյ Ընդհ. Տնօրէն Պր. Ֆիլիպի և ՏԳ. Նիկոլիի, Օրիէնթ Հաուզի մէջ:

● ԴՂ. 7 Հոկտ. — Կ. ա. ժամը 11ին, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., Շոգշ. Տ. Վազգէն Վրդ. և Տիար Կ. Հինգիսան ժող. այցելութեան գացին Լիբանանեան Նոր Ընդհ. Հիւպատոսին:

● ԲՂ. 12 Հոկտ. — Իրիկուան ժամը 6ին, քաղաքի Անգլիկական Հիւպատոս Պր. Մարթին Եանկի կողմէ, ի պատիւ Նոր Ընդհ. Հիւպատոս Պր. Տ. Մ. Ուօլի և իր տիկնոջ սարքուած ընդունելութեան ներկայ եղան Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., Շոգշ. Տ. Վազգէն Վրդ. և Տիար Կարպիս Հինգիսան:

● ԵՂ. 15 Հոկտ. — Յորդանանի Առողջապահական նախարար Վսեմ. Տքթ. ձեռքի թիվին ի պատիւ Գառնի քաղաքի կողմէ սարքուած հաշկերոյթին ներկայ գտնուեցան Քաղաքի Վսեմ. Մուրաբարը, հին և Նոր քաղաքներու Ոստիկանապետները, Վսեմ. Քաղաքապետը, Ընդհ. Դատարարը և այլ պաշտօնատարներ, ինչպէս նաև կարգ մը ազգայիններ:

● Ուր. 16 Հոկտ. — Կ. ա. ժամը 11ին, քաղաքի Անգլիկական Նոր Ընդհ. Հիւպատոս Պր. Ուօլի և Հիւպատոս Պր. Հարրիս այցելեցին Գառնի քաղաքում և ընդունուեցան Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի կողմէ:

— Կէս ժամ ետք, Ն. Վ. Հիւսէյն Թագաւորի Զինուորական Խորհրդատու ձեռնարկ Սթրինլէնտ, ընկերակցութեամբ Տիար Յակոբ Մեկիքեանի, այցելեց Գառնի քաղաքում և ընդունուեցաւ ու հիւրասիրուեցաւ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի կողմէ:

— Կ. վ. ժամը 4ին, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., հետևում ունենալով Շոգշ. Տ. Տ. Հայկասեր, Կորիւն և Կիրքի վարդապետները, մեկնեցաւ Ռեմէ (Խարաբէ), հանդիսապետելու և մասնակցելու Ս. Գեորգիոս տունին առթիւ անդ կատարուելիք եկեղեցական հանդիսութեանց: Գերշ. Արքեպսան և Շոգշ. Տ. Տ. Հայկասեր և Կիրքի վարդապետներ վերադարձան Կիրակի երեկոյ:

● Եր. 24 Հոկտ. — ՄԱԿԻ Հիմնարկութեան 14րդ տարեգարձին առթիւ, յանուն Գառնի քաղաքի, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. շնորհաւորական հեռագիր մը յղեց յիշեալ կազմակերպութեան Ընդհ. Քարտուղարին ի նիւ Ետք:

ԵՐԿՈՒ ՀԱՄԵՐԳ

Ս. Յակոբ Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասը, զեկաւարտութեամբ Հոգշ. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեանի, երկու Համերգ կազմակերպեց եւրոստղէմի և Ամմանի մէջ:

Առաջինը՝ 12 Սեպտ. 1959, Շարաթ գիշեր ժամը 7-45ին, քաղաքիս Շմիթ աղջկանց վարձարանի սրահին մէջ, մասնակցութեամբ Պէյրութէն Ս. Աթոռ ժամանած ծանօթ մեներգիչ Օր. Էլիզ Թաշճեանի: Հանդէսը կը հովանաւորէր եւրոստղէմի և Ս. Տեղեաց Կառավարիչ Նորին Վսեմ. Հասան էլ-Քէթիպ, որ սակայն եւրոպա մեկնած ըլլալով, զրկած էր իր փոխանորդը՝ Համաթ Պէկ Խալաֆ, նախագահելու հանդէսին: Ներկայ էր Միարանութիւնը, գլխաւորութեամբ Ս. Աթոռոյս Գործոց Ընդհ. Վարիչ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. Քէմճահեանի, և ժողովուրդի ստուար բազմութեան, հայ թէ օտար:

Բացման խօսքը, Անգլերէն և Արաբերէն լեզուներով, կատարեց Պր. Եղիա Տիգրանեան:

Հանդէսին Յայտագիրը կը բազկանար հայ եկեղեցական և ժողովրդական խմբերգներէ և մեներգներէ, ինչպէս նաև արաբերէն և ալլ եւրոպական երգերէ՝ զորս մեներգեց Օր. Էլիզ Թաշճեան, շնորհալիօրէն մշակուած իր ձայնով հմայելով ներկայ ունկնդիրները: Երգերէն ու մանր, հանդիսականներու փափաքին վրայ, կրկնուեցան: Երգչախումբին և մեներգիչին կ'ընկերակցէր զաշնակահար Սկստէն Լամա:

Հանդէսի աւարտին, Վսեմ. Համաթ Խալաֆ իր փառման խօսքով շնորհաւորեց բոլոր աւանը՝ որոնք մաս վերցուցած էին այս հանդէսի պատրաստութեան աշխատանքներուն մէջ, և փափաք յայտնեց որ զեղարուեստա-

կան նման ձեռնարկներ յաճախ կազմակերպուին սատարելու համար քաղաքիս մշակութային վերելքին:

— Ս. Յակոբ Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասը նոյն ամսուն մէջ իր երկրորդ Համերգը տուաւ Ամմանի Սինէմա Պէսմէնի մէջ, 19 Սեպտ. 1959, Շարաթ գիշեր ժամը 8ին, նախագահութեամբ ներքին Գործոց նախարար Նորին Վսեմութիւն Սաաֆի էլ-Միրզայի, մասնակցութեամբ մեներգիչ Օր. Էլիզ Թաշճեանի, սփրանս Քոլտրաթուրա, Պէյրութէն, և զաշնակի վրայ բնակեցութեամբ Սկստէն Լամայի: Յայտագրին մէջ քանի մը կոտորներ նուագեց Յորդանանեան Բանակի նուագախումբը: Բազմաթիւ արար և եւրոպացի ներկայներ մեծապէս զոհ մնացին ծանօթանալով հայ երաժշտութեան և խանդավառուելով մեներգիչ օրիորդին եւրոպական և արաբական երգերէն, մանաւանդ Նորին Վեհ. Հիւսէյն Թագաւորին նուիրուած երգէն՝ որ ամենէն վերջը երգուեցաւ մեներգիչէն, երգչախումբին, զաշնակահարին և նուագախումբին մասնակցութեամբ:

Հայ եկեղեցական և ժողովրդական երգերը բնութրուած էին Կոմիտաս վարդապետի, Մահար Եկմալեանի, Ալ. Տոլուխանեանի, Կ. Յարութիւնեանի, Ա. Մեսսամենցի, Ա. Պատմագրեանի, Գ. Ալեմշահի և Հ. Պերպէրեանի զաշնաւորումներէն: Բացման խօսքը կատարեց Պր. Եղիա Տիգրանեան, Անգլերէն և Արաբերէն լեզուներով, իսկ Հոգշ. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան, Անգլերէն լեզուով, հակիրճ ծանօթութիւն տուաւ Հայ երաժշտութեան և Յայտագրին մէջ զրուած երգերուն մասին:

«ՍԻՈՆ»Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԿԻՒՂԷՆԿԵԱՆ ՄՍՏԵՆԱԳՐԱՆԸ
ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ՍՍԱՑԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

LA PHYSIOLOGIE, L'HYGIENE ET LA BIBLE - Doct. George Khayigian (donor).
HISTOIRE DE L'ARMENIE ET DU PEUPLE ARMENIEN - H. Thorossian. Présentée
par la Fondation C. S. Gulbenkian.

THE ROLE OF ARMENIA IN HISTORY - Bishop Terenig Poladian (donor). Calcutta,
[1958].

The American Library, Amman, presents the following:—

THE QUARTERLY OF THE DEPT. OF ANTIQUITIES IN PALESTINE (1931-1950)

— (11 volumes) and 15 other volumes in English.

BRITISH PETROLEUM EQUIPMENT - 1957/1958 Edition. London.

BUILD UP YOUR ENGLISH - A. J. Glover. (Stencilled in Jerusalem, 1958).